

## ADVANCES IN HEAD AND NECK ONCOLOGY

K. T. ROBBINS

SINGULAR PUBLISHING GROUP,  
SAN DIEGO - LONDON 1998

181 STR., 37 OBR., 22 TAB., ISBN 1-56593-840-2,  
CENA 67,50 GBP

Kniha je pokusem o zachycení současného stavu v oblasti onkologie hlavy a krku; obsahuje 12 kapitol vzniklých za spolupráce 21 odborníků převážně z USA (jeden je z Francie, jeden z Hong Kongu) s touto tematikou: biologie karcinomu horního aerodigestivního traktu, hyperfrakcionovaná radioterapie spinocelulárního karcinomu hlavy a krku, selektivní desekce v oblasti krku při karcinomu horního aerodigestivního traktu, chirurgické přístupy k nosohltanu, cílená cisplatinová chemoterapie při pokročilých nádorech hlavy a krku, endoskopická resekce laryngeálních nádorů, částečná laryngektomie, pokroky v hodnocení řeči a polykací funkce pacientů léčených pro nádory hlavy a krku, orální komunikace po laryngektomii, rhabdomyosarkom hlavy a krku u dětí, stav techniky rekonstrukce mandibuly, kvalita života, komorbidita (přítomnost nezhoubného onemocnění u onkologických pacientů) a nákladová efektivita léčby nádorů hlavy a krku.

B. Davidson a S. Schantz referují o nových pozorováních účinku chromozomálních mutací na karcinogenézu a o úloze apoptózy v progresi nádorů a odezvě na léčbu; pokrok v genové terapii umožňuje manipulaci s apoptickým potenciálem nádorů a zlepšení léčby. Urychlené a hyperfrakcionované ozařovací režimy přinášejí účinnější lokoregionální potlačení nádorů a lepší přežívání (J. Parsons a W. Mendenhall). Dřívější neúspěšná chemoterapie na bázi cisplatinu podávané intravenózně byla nahrazena podstatně nadějnější cílenou intraarteriální aplikací cisplatinu v množství až o řád vyšším (K. T. Robbins). Endoskopická resekce laryngeálního nádoru představuje z funkčního a kosmetického hlediska méně morbidní postup s lepšími výsledky než u metod radikálnějších (R. K. Davis). G. Woodson specifikuje parametry důležité pro hodnocení laryngeální funkce u pacientů s pokročilými nádory po cílené chemoterapii a radioterapii. A. Pappo a W. Christ poskytují výtečný chronologický přehled postupného zdokonalování multimodální terapie rhabdomyosarkomů u dětí. B. Haughey a W. Colin popisují současné postupy mandibulární rekonstrukce u pacientů po léčbě nádorů hlavy a krku, jež se zakládají na přenosu kostní tkáně s použitím mikrovaskulární techniky. V poslední kapitole E. A. Weymuller a spol. diskutují používání pojmu „obsah

kvality života” (Content of Quality of Life, zkratka QOL) definovaného jako pacientův odhad spokojenosti s jeho stávajícím funkčním stavem ve srovnání s tím, co považuje za ideální nebo možné; ke komponentám QOL náleží zejména funkční stav, somatické a psychologické potíže a sociální interakce, spokojenost s lékařskou péčí aj. Současnou snahou je uvést QOL do klinických trialů a používat je jako vodítko při volbě léčebného postupu. Tato kapitola bude vzhledem k obecnému pojetí a uváděným příkladům dotazníků pro pacienty bezpochyby zajímavá pro všechny onkology a další odborníky zabývající se problémem „měření“ kvality života.

Příspěvky v knize vynikají vysokou odbornou úrovní a přehledným členěním do odstavců včetně závěrů. Poskytují onkologům, chirurgům a dalším odborníkům souhrn nových poznatků, jež jim pomohou v týmovém úsilí o dokonalejší zvládnutí nádorových onemocnění v oblasti hlavy a krku spojených se značnou somatickou a psychologickou morbiditou. V Evropě knihu distribují Plymbridge Distributors Limited, Estover, Plymouth, PL6 7PY, UK.

V. H.

## PALIATIVNÍ MEDICÍNA

J. VORLÍČEK, Z. ADAM a kol.

GRADA PUBLISHING, s. r. o., 1998

Paliativní (úlevná) medicína, která v dnešní době konečně získává více pozornosti, je asi nejstarší lékařskou disciplínou vůbec. Vždyť již Hippokrates sám pojímal medicínu především jako odstraňování utrpení nemocných a jako zmírňování prudkosti jejich chorob. Uvedená kniha 29 autorů se věnuje právě tomuto, vpravdě hippokratovskému principu - vždyť všichni víme, že lékař jen někdy uzdravuje, vždy však by měl - až do posledního vydechnutí - řádně tlumit příznaky a řádně pečovat o toho, jenž mu věří a jenž se mu svěří ve své nejvyšší nouzi. V moderní řeči bychom mohli formulovat - o tom je tato kniha, a to o tom, jak ke všemu přistupovat s nejvyšší odborností a s nejvyšším respektem k celostnímu pojetí každého jednotlivce, s cílem zlepšit kvalitu jeho života v každé fázi onemocnění.

Publikace je velmi užitečným pomocníkem v praxi, vedoucím k nenásilnému, velmi zajímavému a kvalitnímu doškolení v různých oblastech medicíny. Současně zdůrazňuje ošetřování všech dimenzí člověka - zcela v duchu zakladatelky hospicového hnutí, Dr. Cicely Saundersové, která knihu vysoce zhodnotila. Jako nejlepší publikaci loňské edice jí rovněž byla udělena - dle zásluhy - Cena Grady 1998. Lze ji bez výhrad doporučit onkologům a také lékařům všech ostatních oborů.

M. M.